

Nr 442.

Av herr Löfvander m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till arbetarskyddslag m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 298 med förslag till arbetarskyddslag m. m. föreslås att enligt § 21 arbetstagare för varje period om sju dagar skall, där ej särskilt förhållande tillfälligtvis påkallar undantag, åtnjuta minst tjugufyra timmars sammanhängande ledighet ävensom att sådan veckovila såvitt möjligt skall förläggas till söndag och till samma tider för alla vid ett arbetsställe anställda. Från nyssnämnda stadgande må dock arbetarskyddsstyrelsen, efter hörande av vederbörande sammanslutningar av arbetsgivare och arbetstagare, medgiva undantag för visst slag av arbete eller visst arbetsställe. Slutligen föreskrives i paragrafen att, därest inskränkning göres i den avsedda veckovilan, motsvarande frihet från arbetet såvitt möjligt skall beredas.

Genom den utvidgning av lagens tillämpningsområde, som det framlagda förslaget till ny arbetarskyddslag erhållit, kommer förenämnda stadgande att bliva tillämpligt jämväl å sådana arbetstagare, vilka äro sysselsatta med djurskötsel. Enligt vår mening kommer detta att i många fall föranleda mycket stora svårigheter för djurskötselns bedrivande. Detta gäller i främsta rummet det egentliga lantbruket men även sådana företag, där djurskötsel bedrivs såsom huvudnäring eller såsom binäring till jordbruk, såsom exempelvis pälsdjursgårdar och hönserier. Inte minst komma svårigheterna att accentueras vid sådana företag, där endast ett färre antal arbetstagare äro sysselsatta, varigenom möjligheten att erhålla ersättare vid den ordinarie djurskötarens ledighet är begränsad. Härtill kommer att den arbetstagare som skall ersätta den ordinarie djurskötaren ävenledes skall erhålla regelbunden veckovila. Jordbrukets arbetskraftsförsörjning är sedan åtskilliga år tillbaka otillfredsställande. Någon väsentlig förbättring härutinnan kan ännu icke skönjas. Med hänsyn härtill måste det i många fall bliva svårt att rätt anpassa arbetet till ett splittrat arbetslag, som måste bli följderna genom ett ökat antal ersättarturer.

Resandet av ytterligare hinder för boskapsskötselns bedrivande torde dessutom få följdverkningar av synnerligen allvarlig natur för folkhushållet, i det att den sedan några år pågående övergången till kreaturslöst jordbruk, särskilt inom våra egentliga jordbruksdistrikt, otvivelaktigt kommer att kraftigt påskyndas. Det kan icke anses förnuftigt att i nuvarande läge, med knapphet på animaliska livsmedel, antaga bestämmelser, som med stor sannolikhet resultera i en skärpning av rådande knapphetsläge.

Då jordbruket genom den av årets riksdag antagna arbetstidslagen står

inför uppgiften att söka neutralisera en arbetstidsförkortning, avseende djurskötarnas arbetstid, som kommer att innebära betydande svårigheter, måste det framstå som ytterst olämpligt att genom en lagbestämmelse som den nu ifrågakomna ytterligare skärpa dessa svårigheter. Härtill kommer, att en lagstiftning om obligatorisk tjugufyratimmarsledighet varje vecka för djurskötare ej står i samklang med lantarbetstidslagens regler rörande nämnda arbetstagarkategoriens arbetstidsförhållanden. Till belysande härav vilja vi citera vad arbetsrådet i sitt förslag till den av årets riksdag antagna lantarbetstidslagen anförde härom. Arbetsrådet yttrade sålunda: »För närvarande gäller, att djurskötarna ha fridag antingen en dag i veckan eller en dag var fjortonde dag. Det senare alternativet, som möjliggöres av att arbetstiden beräknas per tvåveckorsperiod, torde vara det vanligaste. I syfte att minska svårigheterna med anordnande av ersättartjänsten föreslår arbetsrådet, att djurskötarnas arbetstid beräknas för en tidrymd av två veckor och sålunda begränsas till 96 timmar för två veckor i följd.» Herr statsrådet och chefen för socialdepartementet anslöt sig i sitt förslag till ny lantarbetstidslag till vad arbetsrådet sålunda yttrat samt anförde: »I likhet med arbetsrådet finner jag emellertid, med hänsyn till ersättartjänstgöringen, djurskötarnas arbetstid alltjämt lämpligen böra beräknas för tvåveckorsperiod.» Vi kunna icke finna att förhållandena under de senaste månaderna ändrats därhän att en annan inställning till förevarande spörsmål numera kan intagas.

Visserligen medger lagförslaget undantag från stadgandet om veckovila, därvid arbetarskyddsstyrelsen skulle meddela dispens efter hörande av partsorganisationerna. Detta kan i och för sig synas tillfredsställande, men med kännedom om här berörda näringsområdets förhållanden innebär förslaget enligt vår uppfattning att vad som sålunda borde vara undantag kommer att bliva en regel. Fördelen av dispens synes för övrigt vara tämligen illusorisk, då det synes förutsatt att dispensbeslut skall kunna förbindas med villkor om kompensationsledighet.

Med hänvisning till det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 298 måtte besluta vidtaga sådan ändring i det föreliggande lagförslaget att den i 21 § angivna sammanhängande ledigheten inskränkes för djurskötare till 24 timmar per i lantarbetstidslagen fastställd tvåveckorsperiod.

Stockholm den 30 oktober 1948.

Axel Löfvander.

J. B. Johansson.

John Gustavson.

Jones Erik Andersson.

Axel Mannerskantz.

Gunnar Lodenius.

Torsten Isaksson.

Arthur Heiding.

Karl Persson.

Bernhard Näsghård.